

הלכות הדף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. ולא לאשה בנכסי בעלה ... כיון דאית לה מזוני מזוני הוא דקא אכלה ... דיחד לה ארעא אחריתי למזונה.....1
- ב. נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה.....2
- ג. לא שנו אלא בשטר מתנה אבל בשטר מכר לא קנה עד שיתן לו דמיה.....2
- ד. בשטר כיצד כתב לו על הנייר או על החרס אף על פי שאין בו שוה פרוטה שדי מכורה לך שדי קנויה לך הרי זו מכורה ונתונה.....3
- ה. במוכר שדהו מפני רעתה.....4
- ו. לזה מן העבד ושחררו מן האשה וגרשה אין להן עליו כלום ... דלא ניהא ליה לשווייה נפשיה עבד לזה לאיש מלוד.....4
- ז. המוכר שדה לאשתו לא קנתה והבעל אוכל פירות במתנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות ... מעות טמונין לא קנתה מעות שאינן טמונין קנתה.....5
- ח. אין מקבלין פקדונות לא מן הנשים ולא מן העבדים ולא מן התינוקות קבל מן האשה יחזיר לאשה ואם מתה יחזיר לבעלה קבל מן העבד יחזיר לעבד ואם מת יחזיר לרבו.....7

דף נא.

א. ולא לאשה בנכסי בעלה ... כיון דאית לה מזוני מזוני

הוא דקא אכלה ... דיחד לה ארעא אחריתי למזונה

אשה שאכלה¹ פירות בנכסי בעלה ונשתמשה בהם כמה שנים כחפצה, אף על פי שייחד לה שדה במזונותיה ואכלה בשדות אחרים, אין לה חזקה. שאין הבעל מקפיד על אשתו באכילת פירות².

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז פז א והו"מ קמט ט

² וה"ה שחזקת תשמישין אין לה, ועי' הקרי לב (הו"מ סימן צה) בשם העיטור שאפילו אמרה איני ניוזנית ואיני עושה, אין לה חזקה. וכתב בשו"ע (הו"מ שם סעיף י), נתגרשה, אפילו ספק גירושין הרי היא כשאר כל אדם, ופירש הסמ"ע (ס"ק טו) דאע"פ שחייב במזונותיה, מ"מ שנואה היא עליו ולא היה מניחה לאכול, ועי' בש"ך (סק"י), ונראה דה"ה באיש שאוכל פירות אשתו גרושה בספק גירושין יש לו חזקה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ב. נכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה

כבר התבאר במסכת קידושין דף כו. שקרקע³ נקנית בכסף, בשטר, בחזקה, בקנין סודר⁴.

קנין כסף⁵ קונה בקרקע קנין גמור⁶, ובמקום שדרך לכתוב שטר אינו קונה עד שיכתוב שטר.

ג. לא שנו אלא בשטר מתנה אבל בשטר מכר לא קנה עד

שיתן לו דמיה

עוד התבאר שם שהכותב בשטר⁷ נתתי שדה פלונית לפלוני, או שדי נתונה לך, או שדי תהא נתונה לך ומסר לו השטר⁸, זכה המקבל⁹, אבל אם כתב בשטר אתן שדה זו לפלוני לא קנה¹⁰.

אולם המוכר שדה לחבירו אין שטר לחוד¹¹ מועיל עד שיתן דמים, שאין סמיכות דעת המוכר¹² עד שיקבל כל מעותיו¹³.

³ שו"ע ונו"כ חו"מ קצ א

⁴ אבל אינה נקנית במשיכה אפילו במקום שאפשר במשיכה כגון זרעים שבעציץ נקוב כמבואר בנתיחה"מ ריש קצו

⁵ שו"ע ונו"כ קצ א

⁶ ובשו"ע לא הוזכר כאן ענין אמירה אם צריך שיאמר הלוקח או המוכר שהקנין נעשה ע"י נתינת הכסף, וכ"כ בערוה"ש גבי ק"ס וחליפין שוה בשוה שא"צ אמירה, ומ"מ פשוט שצריך איזה מו"מ ביניהם בענין המקח, ובד"ג כלל פט סימן ג משמע דגם בנתינה מלוקח למוכר צריך אמירה, אלא שאין נ"מ אם אמר המוכר שדי מכורה לך או שאמר הלוקח שדך קנויה לי, עיין שם, וכן כתב בכנה"ג,

⁷ שו"ע ונו"כ רמה א וכפירוש הסמ"ע

⁸ והיינו בין שכותב בשטר לשון עבר ובין לשון הווה, הרי הוא מקנה לו עתה בשטר זה

⁹ שו"ע ונו"כ שם ג ואף על פי שכותב לשון עתיד, אין זה הבטחה אלא קנין בשטר, ובפת"ש שם סק"ג מביא בשם שו"ת הות יאיר סימן פ שמצדד לחלק דדוקא בלשון יהא, שהוא לשון מיד מועיל, אבל לא בלשון יהיה, אמנם מדברי הפת"ש בשם המביט משמע שאפילו בלשון יהיה מועיל, עיין ש

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם ג שאין בלשון זה משום קנין אלא הבטחה ליתן, ואפילו העיד עליו עדים. ועיין פתחי חושן שם פרק טו סעיף ו

¹¹ שו"ע ונו"כ שם קצא ב

¹² כתב בכנה"ג דאע"ג דלגבי לוקח לא שייך טעם דלא סמכא דעתיה, שהרי יש לו שטר, מ"מ כיון שהמוכר יכול לחזור גם הלוקח יכול לחזור

¹³ וכתב הסמ"ע שאם היה הלוקח חייב לו דמי המקח (והחוב הוא כנגד כל דמי המקח, נה"מ סימן ס ס"ק מז), והקנה לו השדה בחוב זה, חשיב כקיבל דמים, וכתב בערוה"ש שאם היה החוב בשטר לא קנה עד שיחזיר לו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ד. בשטר כיצד כתב לו על הנייר או על החרס אף על פי שאין בו שוה פרוטה שדי מכורה לך שדי קנויה לך הרי זו מכורה ונתונה

עוד התבאר שם שכיצד קונה בשטר¹⁴, כתב המוכר ללוקח שדי מכורה לך או שדי נתונה לך¹⁵ ומסר לו השטר קנה¹⁶, אף על פי שאין עדים לא בשטר ולא במסירתו¹⁷.

ולכתחילה יכתוב שדי מכורה לפלוני בן פלוני, כדי שידעו מי הוא הקונה, ואם כתב שדי נתונה או מכורה לך ובא ראובן בזה השטר ואומר שהוא הקונה או המקבל נאמן¹⁸.

ונראה שתוזה בזמננו יש בו דין שטר¹⁹, שהוא הסכם בין שני הצדדים, וחותרים שני הצדדים²⁰.

השטר, ובנה"מ סוף סק"ב כתב שאם זקף הדמים במלוה חשיב כנתינת דמים, ועי' משפט שלום, וכתב במשמרת שלום שם שמדברי התוס' ב"ב דף כא משמע שאם נתן אח"כ המעות קנה למפרע משעת כתיבת השטר, ועי' שו"ת רשד"ם אהע"ז סימן קע.

¹⁴ שו"ע ונו"ב קצא א

¹⁵ כתב בערוה"ש סימן רמה סעיף ב שאם כתב בשטר שדה זו תהא נתונה לך או תהא מכורה לך, מועיל, ולא דמי לקנין אתן, שיש בלשון זה גם לשון הוה, וגם אפשר לפרש אתן בשטר זה.

¹⁶ אבל בלי מסירה לא קנה (עי' פעמוני זהב סימן קצ סעיף ז), ונראה שצריך שיהא מפורש בשטר איזו שדה מוכר לו, ואם אין לו אלא שדה זו אפשר דמהני, אבל כשיש לו כמה שדות ולא מפורש בשטר איזו מוכר לו לכאורה לא מהני. מיהו א"צ שיהא מפורש בו שם המוכר אלא שם הקונה, וכל זה בכתב ידו, אבל בשטר עפ"י עדים אפשר שגם זה לא מהני משום דלא הוי מוכח מתוכו, וצ"ע, פתחי חושן שם פרק ד הערה ד

¹⁷ כתב באמרי ברוך בשם התומים סימן סט סק"ט שלא אמרו דכשר במסירה אלא כשכתב בכתב ידו או חתם עליו. אבל נייר שכתוב בו בכתב של אחר שדי נתונה לך או מכורה לך, אינו אלא צחוק בעלמא, ואף אם מודה שמסרו לו אין בו משום קנין

¹⁸ ערוה"ש שם

¹⁹ פתחי חושן שם ד הערה ד

²⁰ ובשו"ת מנחת יצחק ח"ו סימן קע (כא) דן בחוזה שלא נחתם ע"י הקונה, וכתב שכן המנהג שכל אחד חותם ונותן להשני וחותרם שלא בפני השני, ואפילו לא חתם כלל אינו מעכב, שמדין שטר סגי בחתימת המוכר, וכתב שם בנ"ד שעל הזכרון דברים חתמו שניהם, ויש לזה ג"כ תוקף שטר.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

א"צ שיהיה השטר שוה פרוטה²¹, ואפילו כתבו על הנייר או על החרס או על העלה, אף על פי שיכול להודיף כשר²², ודעת כמה פוסקים שאפילו שטר בעדים על דבר היכול לזייף כשר²³.

ה. במוכר שדהו מפני רעתה

עוד התבאר שם שמה שהתבאר שאין קונה שדה במכר בשטר, זהו במוכר משום שזקוק לדמים, אולם אם מוכר שדה מפני רעתה, כלומר לא מפני שזקוק לדמים אלא שהשדה רעה בעיניו²⁴ קנה בשטר מיד שהרי שמה שקנה ממנו מיד, כדי שלא יוכל הלוקח לחזור, ולהכי סמכה דעתו למכרה מיד²⁵.

ו. לזה מן העבד ושחררו מן האשה וגרשה אין להן עליו

כלום ... דלא ניחא ליה לשווייה נפשיה עבד לזה לאיש

מלזה

האיש שלוח מאשתו מנכסים שיש לה, ואין לו רשות בהן, חייב לשלם לה.

²¹ טור סימן קצא, וכתב בקצה"ח סימן ר סק"ה שאם כתבו על איסור הנאה לא מהני, דבעינן שיוכה בה הזוכה ואיסוה"ג לאו בר זכיה הוא

²² שו"ע ונו"ב קצא א וסמ"ע שם, ורמ"א סימן מב סעיף א, וביאר הסמ"ע שלא פסלו דבר היכול להודיף אלא בשטר ראיה, כגון שט"ח דבעינן שיהא ראוי להתקיים, אבל בשטר קנין שאינו אלא לשעה לקנות בו, לא איכפת לן. ובכתב ידו לכו"ע הדין כן, וכמ"ש הב"ח גופיה דכת"י אינו יכול לזייף,

²³ משמעות הרמ"א שם והסמ"ע כאן. והב"ח בסימן קצא תמה על הסמ"ע, וסובר הב"ח דשטר שאינו בכתב ידו בעינן עידי חתימה, ופסול ביכול להודיף, והש"ך בסימן מב סק"ב האריך לדחות דברי הב"ח, וכתב שלא הצריכו עדים אלא בדבר שבערוה, אבל בשטרי קנין שמודה בעל השדה שמסר לו השטר נקנה השדה, ואפילו בלא עדי מסירה, ובקצה"ח סימן מב סק"א הסכים לדעת הב"ח, דכל שיכול להודיף הו"ל כאילו אין בו עדי חתימה כלל, אלא דלר"א סני בעדי מסירה, כיון שאינו עומד להתקיים, אבל כשאין גם עדי מסירה ודאי פסול.

²⁴ במשפ"ש שלענין זה נראה דסני אם רעה בעיני המוכר לבד, ועי' ד"ג כלל פט סימן יא שהאריך בזה, ודן שם אם במוכר מפני רעתה קונה בכסף לבד, ובערך ש"י סימן קצ מוכיח מדברי הרשב"א דקונה בכסף בלא שטר, וכ"כ בשו"ת תשורת ש"י סימן קעג, וכתב דה"ה כשהוצרך למכור מפני סיבה אחרת השיב במוכר מפני רעתה

²⁵ ונראה דאף דבסי' קע"ה סמ"ב מבואר בשם בעל העמור סמ"ע סימן קעה ס"ק עה [אות מ' מכירת קרקעות] דמפני רעתה היינו דניכר לכל שהוא רע או יפה אבל רע לזה ויפה לזה לא עיין שם בסמ"ע [סקע"ה], זה דוקא לענין דינא דבר מצרא, אבל הכא דבגמר ומקני תליא בדעת המוכר לבד, וכמו שכתב הרב המגיד. שושנת יעקב שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ונחלקו הפוסקים²⁶ בסתם מעות שביד האשה, אם הם בחזקתו של בעלה, וממילא אינו חייב לשלם אפילו גירשה²⁷ ואפילו כתב שטר²⁸, ואפילו טוען שמא²⁹, ויש מחלקים³⁰ בין מעות טמונים, דהיינו שלא ידע מהם הבעל, שאינו חייב לשלם אם טוען ברי ששלי הם³¹, אפילו גירשה, לבין מעות שאינם טמונים שנאמנת לומר שהם משלה³², וכן אם תקפם מידה, מאחר שלא היו המעות טמונים, נאמנת לומר: שלי או של פלוני הם.

לזה ממנה בשטר, לדעה השניה הנזכרת אם היא אומרת לא היו המעות טמונים והוא אומר טמונים היו, עליה להביא ראיה, ופטור מלשלם עד שתביא ראיה.

וכן הדין בארון³³ שלוח מעברו הכנעני.

דף נא:

**ז. המוכר שדה לאשתו לא קנתה והבעל אוכל פירות במתנה
קנתה ואין הבעל אוכל פירות ... מעות טמונין לא קנתה
מעות שאינן טמונין קנתה**

²⁶ שו"ע ונו"כ אבהע"ז פו ב וח"מ קכו א

²⁷ שכיון שהמעות הן בידו לא תוכל להוציאן ממנו בטענה דשלה הן ובמתנה נתנו לה שכל מה שקנה עבר קנה רבו, וכל מה שהוא ביד האשה הוא בחזקת בעלה עד שתביא ראיה שהוא מנדונייתה, שו"ע ח"מ שם

²⁸ סמ"ע וש"ך שם א

²⁹ ש"ך שם דכיון שכל מה שבידו בחזקתו.

³⁰ דעת הרמ"א שם, דאנן סהדי דלא נשתעבד לה להיות עבר לזה לה

³¹ ט"ז שם ד, ואם הוא טוען שמא והיא טוענת ברי צריך להחזיר לה והמעות הם נ"מ. ב"ש שם י

³² ולא מהני ליה חזקתו אפילו לאחר שגירשה, שכיון שידע הוא מן המעות הללו לא היה ללוותן ממנה, אלא היה לו לדון עמה בטענה שיאמר שלי הן, לפיכך נשארו המעות בחזקתה.

³³ שו"ע ונו"כ ח"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

המוכר קרקע לאשתו³⁴, אם היה גלוי וידוע לבעל שיש לאשה מעות³⁵, קנתה הקרקע³⁶ ונעשה נכסי מלוג³⁷, ואם המעות לא היו גלויים לבעל, לא קנתה הקרקע, שיכול לומר לא נתכוונתי למכור לה אלא לגלות המעות שהטמינה, ולגבי הקרקע³⁸ כו"ע מודים שלא קנתה, ולגבי המעות שנתגלו אצלה וקיבלם הבעל, יש אומרים³⁹ שילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות, דכיון שהמעות בידה, נאמנת לומר שלי הם, ואף על פי שעתה באו ליד הבעל, לא יצאו מחזקתה, שהרי ע"ד מכר באו לידו. ויש אומרים⁴⁰ שהמעות הם שלו לגמרי.

ואם הוא אומר⁴¹ טמונים היו והיא אומרת גלויים היו, עליה להביא ראיה.

³⁴ שו"ע ונו"כ אבהע"ז פה ט

³⁵ ובמעות שאינם מסוג שנעשו נכסי מלוג, דאל"ה פשיטא שהקרקע שקונים מהם נעשים נ"מ, אלא מעות שהם שלה ממש, באופןים שהמעות שלה כמו שיתבאר להלן (סעיף נד), וכ"כ הבי"ש (סוס"ק בא) בשם הנ"י דהיינו שנתנו לה ע"מ שאין לבעלה רשות בהם, והבי"ש מוכיח מדברי התוס' שאם ידוע שיש לה מעות, אף על פי שאין ידוע מאין באו לה דינם כמעות גלויים

³⁶ וביאר הח"מ (ס"ק כב) שאינו יכול לומר אף על פי שהיו גלויים לא הייתי יכול להוציא מידה כי אמרה שלי הן, וע"כ מכרתי לה כדי שאהיה אני מוחזק במעות, דאין זה חזקה מאחר שבאו המעות לידו בתורת מכר בפני עדים ושטר מכירה בידה והיא מבררת שהמעות היו גלויים וידועים לו, ולכן היא נקראת מוחזקת בקרקע.

³⁷ וכתב באה"ט (ס"ק יב) בשם הרשב"א (סימן תתקו) דה"ה אם קנתה הפצים מבעלה

³⁸ כתב בכנה"ג שבמטלטלין לא אמרינן לגלויי זוזי בעי.

³⁹ שו"ע שם, כדעת הרמב"ם (פכ"ב מה' אישות הכ"ט – וכן נראה דעת הרשב"א בתשובה סימן תתקו),

⁴⁰ טור שם, כדעת כמה מפרשים וכתב הטור בשם הר"י וינה דדוקא כשמוען טענת ברי אבל כשהיא טוענת ברי והוא טוען שמא, צריך להחזיר לה המעות, וילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות

⁴¹ שו"ע ונו"כ שם י כיון שהמעות הם עתה ביד הבעל והיא אינה מוחזקת בקרקע, שהרי לא נתברר שהיו שלה, ובהדושי רעק"א כתב בשם שו"ת ראנ"ח (ח"ב סימן ב) שאם מת אין היורשים יכולים למעון שמא טמונים היו, ואף אינם יכולים להוציא מידי הלוקחים ממנה, דהוא ג"כ אינו טוען ברי, וכתב באה"ט (ס"ק יב) בשם מהרי"ל שאם כתב לאשתו שטר על נכסיו יכולים היורשים למעון שדברים טמונים ראה אצלה ולא היה יכול להוציא מידה אלא ע"י שטר שנתן לה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

הבעל שנתן⁴² מתנה לאשתו בין קרקע ובין מטלטלין, קנתה⁴³ ואין הבעל אוכל פירות, אבל אינה יכולה למכור או ליתן לאחר מה שנתן לה בעלה⁴⁴, אלא ישאר בידה ואם תמות יירשנה, והפירות שיצאו מאותה מתנה נעשים נכסי מלוג שימכרו וילקח בהם קרקע והוא אוכל פירות⁴⁵.

ח. אין מקבלין פקדונות לא מן הנשים ולא מן העבדים ולא מן התינוקות קבל מן האשה יחזיר לאשה ואם מתה יחזיר לבעלה קבל מן העבד יחזיר לעבד ואם מת יחזיר לרבו

⁴² שו"ע ונו"כ שם ז

⁴³ בחידושי רעק"א הביא בשם המרדכי (פ"ק דקידושין) שדעת ר' אלחנן שאין הבעל יכול לתת מתנה לאשתו אלא בזיכוי ע"י אחר, דאין קנין לאשה בלא בעלה, ודעת ר"י שיכולה לזכות בעצמה, עיין שם, וציין רעק"א לדברי הראנ"ח, ושם נראה מסקנתו שלכו"ע יכול לתת לאשתו אף בלא זיכוי ע"י אחר, ולא קאמר הר"א אלחנן אלא שראייתו של ר"י אפשר לדחות, עיין שם באריכות, וכעין זה כתב בחו"א (אהע"ז סימן עג ס"ק טו וס"ק יז), כתב בשו"ע (סימן קיח סעיף יא), שטר שכתוב בו הווי עלי עדים וכתבו וחתמו עלי בכל לשון של זכות ותנו ללאה אשתי כך וכך בתים במתנה גמורה, אינו כלום, הואיל ולא כתב שהוא נותן, ומה שאמר תנו לאו כלום הוא, וע"י פת"ח (ח"ח) דיני קנינים (פרק טו סעיף ז).

⁴⁴ ואם מכרה, כתב הבי"ש (ס"ק טו) דתליא בפלוגתא, שלדעת תוס' ורא"ש המכר בטל מיד, ולדעת הרשב"א זכה הלוקח כל ימי חייה, ולאחר מותה הבעל מוציא מיד לקוחות, ולדעת הרמ"ה אפילו לאחר מותה אינו מוציא מיד לקוחות. וכתב באה"ט (ס"ק ט) שאם התנה בפירוש שתוכל למכור וליתן ולהוריש למי שתרצה, אם מכרה ונתנה קיים, ואם מתה אין הבעל מוציא מיד לקוחות, והוא מדברי הרשב"א, וע"י כנה"ג מדברי האחרונים באיזה לשון מועיל שיהא מכרה קיים, ובסימן צב כתב הכנה"ג בשם הר"מ פדואה שהנותן מתנה לאשתו ופירש שאם תמכור לא יוציא מיד לקוחות, ה"ז מועיל גם שאם מתה לא יירשנה, ובשם הרדב"ז כתב שנראה שחולק על זה. וכתב בבית מאיר (סימן פג) דדוקא בנותן לה קרקע, אבל נתן לה מעות, יכולה להוציאם במה שתרצה (ע"י להלן בדברי הגרעק"א), ומ"מ נראה מדבריו בסימן פ שאם קנתה במעות קרקע, נעשה נ"מ, וע"י בדבריו באריכות בסימן פה. ובשו"ת חת"ס (ח"מ סימן קמב) כתב שאפילו נתן לה קרקע ורשם על שמה בערכאות, אינה נקראת מוחזקת, ועי"ש שדן בדברי האחרונים בדין דינא דמלכותא נגד דין התורה, ודחה דברי השואל שבמה שהעלה המתנה בערכאות הרי סמך על דיניהם, ובאורחות המשפטים (בהשמטות לח"ג) הביא בשם שו"ת רב פעלים (ח"ב אהע"ז סימן מז) שדן באשה שקנתה קרקע מנ"מ שלה ונרשם על שמה בערכאות ברשות בעלה, ורוצה למכור הקרקע דמשום דינא דמלכותא נעשה שלה לגמרי, והעלה שאין דינא דמלכותא עושה דין בדבר שאינו להנאת המלך, ודינם כנכסי מלוג, עיין שם, וכעין זה כתב בערך ש"י (ח"מ סימן ס סעיף יב)

⁴⁵ ובבי"ש (ס"ק טו) כתב שלדעת הרמ"ה גם פירות מתנתה הם שלה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

אין מקבלין לכתחלה⁴⁶ פקדון מאשת איש⁴⁷, שיש לחוש שמא של בעל הוא⁴⁸ ואם לא יקבל ממנה תחזירם לבעל, ונמצא שבקבלתו הוא מסייע לעבירה⁴⁹, ואם קיבל ובא להחזיר יכול להחזיר לאשה, שבדיעבד אין מחזיקין אותה בגניבה⁵⁰, אפילו⁵¹ נושאת ונותנת בתוך הבית⁵², ואם החזיר לבעל פטור הנפקד⁵³.

⁴⁶ שו"ע ונו"כ

⁴⁷ ונראה שאפילו נכסים שהם בודאי נכסי מלוג אסור לקבל ממנה, שהרי מפסיד ממנו הפירות, ועיין בעזר מקודש (שם) כמה פרטים בדין קבלת ממון מאשה. פתחי חושן חלק ט פרק ה הערה קפג
⁴⁸ ונראה פשוט דה"ה שאין לזוים לכתחלה מן האשה, וכן אין שואלים ממנה הפנאים (דברים שאין דרך סתם נשים להשאיל), ובדיעבד דינם כפקדון, ועי' ברית יהודה (פרק ו הערה כב) אם מותר ליתן לבעל מנה שיאמר לאשתו שתלוה מנ"מ שלה. ופשוט דכ"ש שאין מקבלין מתנות מאשה נשואה, ואפשר שדברים קטנים מותר לקבל ממנה, שכן אין דרך הבעל להקפיד כשנותנת מתנות קטנות לקרובים, או כשהולכים לשמחה שדרך לתת מתנה, ובושה היא לה אם לא תתן מתנה, שם
⁴⁹ ונראה שלכן הוסיף הרשב"ם שאם לא יקבל וכו', שלכאורה העבירה כבר נעשתה ואין בזה משום מסייע, ויש עוד צד לומר דמוטב לקבל מהם שלא ישמינו במקום אחר, ועי' כתב הרשב"ם דאדרבה שאם לא יקבל יחזירו למקום שגנבו.

⁵⁰ שתולין לומר שנתנו להם ע"מ שאין לבעל ולאדון רשות בהם, או שקיבלו פקדון מאחר בשו"ת המיוחסות לרמב"ן (סימן סד) משמע שאם היא מוענת שהוא שלה והבעל מוען איני יודע, היא נאמנת, תב בכנה"ג בשם המרדכי דדוקא בפקדון סתם אבל אם ידע שגנבה, חייב להחזיר לבעל, ואם החזיר לאשה חייב לשלם, וכתב עוד בשם מהר"ם מינין שאם יודע שהאשה הפקידה מדעת בעלה יחזיר לבעל או ליורשיו. בשו"ת הרדב"ז (ח"ד סימן רכו) דה"ה אם נתגרשה מחזיר לאשה, עיין שם באריכות.
⁵¹ רמ"א שם.

⁵² ובח"מ (סק"ז) תמה דאם הבעל מעכב למה יחזיר לאשה, ובריב"ש משמע שכל שאין הבעל מעכב יחזיר לאשה, ועוד תמה הח"מ שהריב"ש מביא ראייה מדברי הרמב"ם והרמב"ן דס"ל דאין האשה נאמנת על דבר שהוא בידה שניתן לה ע"מ שאין לבעלה רשות בה, ואפ"ה אמרו שממקום שנמל יחזיר, אלא שאח"כ דינו של הבעל עם האשה על אכילת הפירות, וא"כ התיינה כשהיא נאמנת לומר שהוא של נ"מ, אבל בנו"נ שאינה נאמנת כלל אלא הכל של הבעל, למה יחזיר לאשה, ועכ"פ אם הבעל מעכב, וכן הקשה בב"ש (סק"ז), ולהלן (בס"ק יח) תמה עוד הבי"ש ממ"ש הרמ"א (שם) שאשה הנו"נ שמכרה צריך להחזיר בלא דמים דחזקתו גנוב, א"כ למה לא יוכל להוציא מהנפקד, עיין שם.

⁵³ ומשמע שלכתחלה אין לו להחזיר לבעל, וכמ"ש הפוסקים דממקום שנמל יחזיר, וכן משמע בט"ז (סק"ב), ובב"ש (סק"ב) כתב בשם המ"מ בשם הרשב"א שלדעת הרמב"ם דכל ממון שביד האשה הם בחזקת נ"מ, רשאי להחזיר לכתחלה לבעל, והא דתניא יחזיר לאשה קמ"ל שרשאי גם להחזיר לאשה, וכתב בבית מאיר שמדברי הב"י נראה שלכתחלה לא יחזיר לאיש, אלא למקום שנמל יחזיר, והיינו דוקא לאשה, ועי"ש שהאריך בהלכה זו, וכן אם עומד וצווח שיחזירו לו, עיין שם. וכתב עוד הבי"ש בשם הרא"ש שאם רוצה הבעל להטיל חרם על מי שקיבל פקדון מאשתו, אינו יכול, כיון שאינו חייב להחזיר לו, אמנם לשיטת הרמב"ם אפשר שיכול להטיל, דהא הפירות עכ"פ הם שלו. וכתב הח"מ (סק"ז) שאם החזיר לבעל נעשה נכסי מלוג, אפילו היו מעות טמונים, דלא גרע מדין קנתה מהבעל במעות טמונים דס"ל להרמב"ם שהמעות נעשו נ"מ, ובב"ש (סק"ח) כתב שלדעת שאר פוסקים שבמעות טמונים הם שלו, ה"ה הכא כשהחזיר לבעל יכול להחזיק בהם ולומר שהם שלו לגמרי, אלא שאפשר דמביא למ"ש בחו"מ (סימן נח סעיף א) בדין שליה שפרע ולא לקח השטר שיכול המשלח לתבוע מן השליח והשליח יתבע מן המלוה, ה"נ יכולה לתבוע מהנפקד והוא יתבע מן הבעל, אלא שאפשר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

דין עבד כנעני⁵⁴ כדין האשה⁵⁵.

דכיון שהמעוה בידו, שוב אינה נאמנת לומר שנתנו לה מתנה, אבל במעוה גלויים דלא מהני תקיפת הבעל, ה"נ לא מהני מה שהחזיר לבעל, וכן הוא בח"מ (סק"י), עיין שם. כתב הרמ"א שאם הלכה האשה למדה"י ובא הבעל ותבע מן הנפקד ואומר שאשתו נגבה ממנו, לא יתן לו עד שתבא האשה או עד שתמות (שאז הוא יורשה ממ"נ), וכתב הבי"ש (סק"ד) שלשימת הרמב"ם שהביא לעיל יכול להחזיר לו, אלא שאפשר דשאני הכא שמוען שנגבה ורוצה להחזיק בפקדון, גרע טפי ומודה הרמב"ם שלא יחזיר לו.

⁵⁴ שהרי שאין להם משלהם, שיד עבד כיד רבו.

⁵⁵ כמבואר ברמב"ם שאלה ז', ואישות כב לב, ועיין בביאור הגר"א שם ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

